

Къабарты-Малкъар бля Чечен Республика жангы келишимге къол саллыкъдыла

Ахьры. Аллы 1-чи бетдеди.

«Сыйлы ата-бабаланы айтханларын этмесен, не зат болгунун башка регионла ма бизге къарат Къабарты-Малкъарда, дегенди ол. Бизни лухъда сайлаун эттенди – вакъабизими бла терроризмин унарыкъ тюмлюкю. Болсада бизге анта да бандитлегеча къарайдыла, биз башха торлю болганыбызны, жаманатъабызны халы торлемагъны а къорго сыймагъды. Биз не заманда да Россый жаны болгубуз, аны бирлигин сакъларыбыз. Ата-бабаларыбыз хар заманда да Россейни къорулагъанларын биз, бек уруу багъа берип, къоргогъенбиз, ма шенда да ол ышдан тарагъкъ болгубуз. Чечен Республика бюгюнлюк битеу къаргъагъа акъы коллопе да къоргогъеди. Сёз уюч, Арсен Каноков, уруч тоузтархан районлада къурулуш къыстау багъарыны къорп, кеси республикабызны къурулушларына

да иштерин тириптирге керек болганын айтханды. Нек дегенде 450-жыллыкъ байрамына 22 чаклы бир объект, ол санда театры, больницаны, школну да иш-

леп бошаргъа тюшерики. Ара информация органыла Север Кавказ бла байламы президенткаларыны юсюнден да белгиленин оюмлары бир болганды. Бюгюнлюк биз-

ни суратчыларыбызны, музыкантларыбызны, артистлерини, литераторларыбызны юсюнден халпарына бек аз керорсе. Бир тапса зат болгъанлай а, телевидение, ра-

дио къуру аны юсюнден билдиргенлей турурла, басмада аны кеп жер бөлуюр.

Тюбешуну ахьрында президент Бир бирлерини салынала бергенден Р. Рамзан Кадиров Чечен Республикагъа Элбурсу суратын аптирки, Къабарты-Малкъарда уа таулада къалуур къыяны сураты къаллыкъды. «Бизде Элбурсу жюкю, алай сёз къала уа сакъланганды», дегенди Чечени Президентиди.

Андан сора ЧР-ни делегациясы Натъикде Ара мекхитте баргъанды. Кавказ урушда ёлгенлени эсертмерлерине, Малкъар халкыны репрессияланы кезуонде ёлген адамларыны мемориаларыны къадыла Мечиланы Казими сый ташына олуна салганды.

Ол кон окуяна делегация Къабарты-Малкъардан кетгенди. Р. Кадиров айтханды, барлыкъ эчкини россейли субъект Ярославль область боллукъды.

Наталья ЮРЬЕВА.

Документге

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Россей Федерацияны Президенти В.В.Путиннге, Россей Федерацияны Федеральный Жыйылыууна Федерация Советини Председатели С.М.Миронова, Россей Федерацияны Федеральный Жыйылыуу Къырал Думасыны Председатели Б.В.Грызловха, Россей Федерацияны Правительствосуну Председатели М.Е. Фрадковха пенсия реформаны вопросу бла байламы Обращениясыны юсюнден

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини

Б Е Г И М И

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини бегим этеди: Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Россей Федерацияны Президенти В.В.Путиннге, Россей Федерацияны Федеральный Жыйылыууна Федерация Советини Председатели С.М.Миронова, Россей Федерацияны Федеральный Жыйылыуу Къырал Думасыны Председатели Б.В.Грызловха, Россей Федерацияны Правительствосуну Председатели М.Е.Фрадковха пенсия реформаны вопросу бла байламы Обращениясы къабыл этерге.

2. Бу Бегими эм Обращенияны Россей Федерацияны Президенти В.В.Путиннге, Россей Федерацияны Федеральный Жыйылыууна Федерация Советини Председатели С.М.Миро-

нова, Россей Федерацияны Федеральный Жыйылыуу Къырал Думасыны Председатели Б.В.Грызловха, Россей Федерацияны Правительствосуну Председатели М.Е.Фрадковха жибериге.

3. Россей Федерацияны субъектлерини къырал вьестларыны законла чыгаруу (президентствый) органылардан бу Обращение жальууларын тилерге.

4. Бу Бегими топурулууна контроль этуюн Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Уруну эм социальный политика жаны бля комитетини бойна саларгъа.

5. Бу Бегими эм Обращенияны аспламы информацияны органыларда басмагаргъа.

6. Бу Бегим къабыл этилген кондон кюч алады.

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Председатели

БЕЧЕЛЛАНЫ И.

Нальчик шахар, 2007 жылда 27-чи апрельде, № 1117-П - П.

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Россей Федерацияны Президенти В.В.Путиннге, Россей Федерацияны Федеральный Жыйылыууна Федерация Советини Председатели С.М.Миронова, Россей Федерацияны Федеральный Жыйылыуу Къырал Думасыны Председатели Б.В.Грызловха, Россей Федерацияны Правительствосуну Председатели М.Е. Фрадковха пенсия реформаны вопросу бла байламы

ОБРАЩЕНИЯСЫ

Россейде пенсия реформа бардырылган беш жылы итотлары белгиленген борчланы кёбюсо топурулмай къагъанларын къоргогъендиле. Гражданиланы пенсия бла жалчытуу жаны бля илтиленгенде дегер боллукъ тюйюлдю. Пенсия реформаны страхоу принциплерин эм аны туткучулугуну кючлендириу, пенсия бла жалчытууну системасы демография факторла бла байламы болмазча этюу, пенсия системалагъа аха жыйынуу тап къуру Россей Федерацияны Пенсия фондуу бюджетини жемгиликер болуруна себеплик этерик эдиле. Пенсиягъа жыйылгъан ахчадан экономикагъа инвестицияла къошууну да хайыры жокуду.

Гражданиланы льгота категорияларын дарманла бла жалчытууну проблемалары бла байламы, 2008 жылыны башында баштал, Россейде социальный вопросланы тамамларгъа къыйын болганды. Аш-закъ продуктлары багъалары өсендиле, коммунальный къулушлагъа тарифле кетюрогендиле.

Къыралда уруну пенсияланы өлчөмерини халкъла аралы даражакъа жетмедиле. Россейде пенсияланы кёбюсоно жашуулары къолайсынды, не ючюм дегенде уруну пенсияланы индексациялуу бусагъагъа жорюгъу инфляцияны компенсация этерге он бермейди. Алай бла, россейликден 15 миллиондан 19 миллионгъа дерид адамны пенсиялары ахчаны жашуу этерге жетерик болмазча, «Социальный жалчытуу»

ну бек аз мардаларыны юсюнден» Урунуу халкъла аралы Конвенциясына тиийшилде уа (1952 жылда къабыл этилгенди) пенсия адамны ишген заманда алгъан халкъыны 40 процентинден аз болургъа керек тюйюлдю.

Россей Федерацияны Пенсия фондуу «страховка» къорчаларыны статьялары уа кебейип бардыла, аны полномочиялары кирмеген функциялары саны өседи. Пенсия системаны накопительный элементи айтырмакда, къарал наклониланы салкынуу эм кебейтуню гарантиалары къурамагъанды. Экспертлени прогнозларына кере, пенсияны накопительный кесегини өлчөми 2015 жылда 40 сом чаклы боллукъду. Иш беруюнле иш халкъны «жашырын» телуе амалы кенг хайырандыла, пенсия вьесланы топурулуу этюмюгердиле.

Башында айтганынан тергеуе алып, Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини къыралыну оюнуларынден пенсия бла жалчытууну страховкой системасын терикер жакъа раширлериленди эм марда этил токтандырыларын, аны халкъла аралы стандартлагъа келиширлериленди. Россей Федерацияны администрация-право буюзукъларыны юсюнден Кодексини тюролени кийирлериленди, страховкой вьесланы замандыа өтдюмгерден теле телемеги иш беруюнледен жууаптылыкъны къаты суруну мадарларын этерлерин тилейди.

Жол мюлк

«Проходная» депо жабылмайды

Къабарты-Малкъарны Президентини эм Правительствосуну болушлугу бла, КъМР-ни Транспорт, связь эм жол мюлк министрствосуну къатышуу бла «Российске железные дороги» ачыкъ акционер обществону башчылары «Проходная» локомотив депошун Шиман Кавказны темир жолларыны структура белюмонде къоргогъа оюу этгендиле. «Проходная» депошу, 1998 жылда Минераловодский бөлмеге къошул, базалы предприятие даражасын кетерген эдиле. Ол заманда эки жюге жууукъ уста специалистни ишден кетгенлери бла байламы темир жолну хайырлануу жаны бля болуу осларгъа айланган эди.

Эки жылдан, этген иштерини окурарын, башда айтылган акционер обществону башчылары оюнуларын торлендиргендиле. Депошу коллективни бийликте иштерини кёрюмюле бля кесини къолайлыгын эм бюгюнлюкде керек болганын кёргогъенди. Алай арт кезуиде аны жаб-

бынуу юсюнден халпарла жорюк эдиле. Ол бур жерли бюджетлеге тюленген налогланы азайтырыкъ эди. Аны бла бирге анда иштерге барыса да ишиз къаллыкъ эдиле. Кесперини къоркъларыны юсюнден предприятие башчылары КъМР-ни Президентини Арсен Каноковха жазгандыла. Ол «Российске железные дороги» ачыкъ акционер обществону башчыларына ала локомотив депошу производство кючюн эм коллективни сакъларына ышанганын билдиргенди. Акционер обществону президентини Владимир Лукинни «А.Канокочка жууабында «Проходная» депошу кетериуню юсюнден алада халпар болмагъанын билдиргенди. Аны кой да, ол предприятианы производство кючюн өздюрюню юсюнден оюу этилгенди да чертгенди.

Май БИЖОЕВА, КъМР-ни Транспорт, связь эм жол мюлк министрствосуну пресс-службасы.

Чечен району

Бейсатланлы Алхими атын жорюгътен эл мюлк предприятиясыны элини къыйрында къошунда туурагъа жукъгъан аруулагъа къажуу дарман сала тура эдиле. Ол ишени эли мал доктору Бечелланы Алик бла яла тургъан ферманы таматасы Уяналаны Тахир (аны усталыгъа да ветеринар врачды) тамамлайдыла. Алагъа малчыла, моллою оюнуларда да болушадыла.

Эл мюлк предприятияны баш зоотехникни Бечелланы Агиб, бу ишни тамамлап, мал-

Бир кюйдан - беш кюзу

Чечен району аруулагъа къажуу дарман салынган бузоула къышдан семирлик чыкъгъанларын кёрюк. Шендо молдеке яладан телю ала турардыла. Алай бур тийреде берле кёпюле, маллагъа уруу заран салдыла.

Кюйдан а телю алуу бошлайды. Роман къумалы къойла бизни жерлеге жараша хайына ушайдыла. Алай бир кюйдан беш кюзу тапханына адамларгъа башкъа юйре-намалайдыла.

Ол кон жукъгъан аруулагъа къажуу дарман салынган бузоула къышдан семирлик чыкъгъанларын кёрюк. Шендо молдеке яладан телю ала турардыла. Алай бур тийреде берле кёпюле, маллагъа уруу заран салдыла.

Кюйдан а телю алуу бошлайды. Роман къумалы къойла бизни жерлеге жараша хайына ушайдыла. Алай бир кюйдан беш кюзу тапханына адамларгъа башкъа юйре-намалайдыла.

МАМАЙЛАНЫ АЛИЙ.

СУРАТЛАДА: (башында) Билал Алий Къырагъа даман ала турарды; (тобонде) роман къумалы къойла.

Энергетика

Тёлеуледен къутулургъа ашыкъмайдыла

Хайырлангъан газ ючюн төлеуле, жыйла кетип, республика къыйын болумгъа тюшен кезуиле болгандыла. Артыкъда улу борча жальуу-энергетика комплексини предприятие жаны къалып тургъандыла. Газ бля жалчытуучула ол отукъну бермей тохтарыкъ кетерге аздан къалгъаны да эсибиздеди. Республиканы оюнуларын, Президентини Арсен Каноковну дайым къайгырууларыны, тилеки болганын хайырланды хал иш жанына торленгенди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствосуну бля чекленген жууаптылыкъ болганын «Медикоргаз» общество этген келишиме тиийшилде озган жылы ахьрында газ ючюн жыйылган борчланы азайтуу шарт мадарлары этилгендиле. Республиканы бюджеттен бир миллиард сом тюленгенди. Андан сора къагъанлы, 685 миллион сом чаклыны беш жылны ичинде, ол санда бийлик 86 миллион сом кетерилдикди.

Аны бла бирге шендоледе хайырлангъан газ ючюн аха берип, биягъына, артка къандырыла барганын алгынчыма болуп къалып деген къоркучу туударды. КъМР-ни Промышленность, отукъ-энергетика комплексини жашуу журт-коммунальный мюлк министрствосундан билдирилген тарихледе

кёре, юсюндедеги жылыни биринчи кварталында жылуу-энергетика бөлмеюню предприятиялары 233,3 миллион сом багъасы газ юкююргендиле. Аны багъасыны уа жаланда 7,8 процент тюленгенди.

Газ бля жалчытуучулагъа берликтерини иш кесегинден «Проходная» депошуну (57,3 проценти) къутулганды. Аланы къошуула «Майсктепознерго» уа борчларыны жаланда төрт процентге жууууну къайтарганды. «Бакангортепознерго» ачыкъ акционер обществода уа кёрюмю андан да алашды.

Бийликте жылы биринчи кварталында газ ючюн ахьрында аха вьадюргенле окъуна бардыла. Ол санда «Зольсктепознерго», «Урвантепознерго», «Черектепознерго», «Баксанрайтепознерго», «Элбурсу теппознерго» ачыкъ акционер обществоны айтрга боллукъду. Газ хайырланууда жиберилген кемилликден биринчи-жылы берюуде аны мардадан кеп къоратылдыла, анда не эчки э бурчурчанды. Зольск, Баксан, Терм эм Элбурсу районлада жылуу бля жалчытуучу предприятианы газы марда бля тохташдырылганындан эсе 40 процентге, бир-бирледе уа андан да кеп къоратадыла.

КъАЙГЫРМАЗЛАНЫ Борис.

АДАМ ЭМ АНЫ ИШИ

Учхарлыкъны кёрюп болмагъан

Кёп торлю усталыкъла бардыла. Аланы бу даражакъды, ол а болмакъды деп айыруну тюзе санамаймы. Адам не зат бла да къорешин, кесине буурулгъан ишни тынгылы эте эсе, өз къыйыны бля жашай эсе, ол кыясы, кайла эм де тийишлери деген ашкылдыла.

Кесим а не заманда да къурулуш бля тобеширге сыйоучома, алакъ салгъануучома. Нек дегенде ол неча бу мекямын къурулушну къатышчун, эшик-терезе орнатхон анда, къыйыны къыйры кетерини кёп жылланы кёрюп тураргъа, аны бля ётхемгенде боллукъду.

МЫНДАН алада иш бля бериле, алай адамдан бирине жолукъгъанма. Гемулары Алийни жашы Азамат Нальчикдеги жангыртыла тургъан Жашил театрыны къыстау бардырылган къурулуш организацягъа чакыргъандыла. Адам эсе да, аны тынгылы болганын, къурау хунери, жашуу аны кез къарамда да болганын кёрюп къууанганын. Ол урунуу жолун 1994 жылда Къабарты-Малкъар къырал университетини ПГС факультетини бошангъанлай башлагъанды. Ал кезуиде төртюнчю номерли къурулуш управленияда мастер болуп ишленди.

Республикагъа аты айтгъан къурулушчу юйюрюнде өсген, студент кезинде практикаларын контролда угъай, къурулуш майданлада ётдюрген жаш ал кондеде окъуна жууулагъанды. Биргадалла ишлерини къурай, гадалла бля кешине билгени эсенмей къалмагъанды. Бир жыл да озгунуу Азаматны проабы къулулушча салгъандыла. Не зат бля къорешсе да, учхарлыкъ жиберилгени унаумау-жукъ, абданандан кеп затха юйюргенди. Аны бла бирге, алай жарамайдыла, къургъыкъ сёз бля айтып коймай, къалай этерге кереклисин ишде кёргозте да билгенди.

1995 жылы ахьрында аны ючюнчю номерли къурулуш управленияны бля «Монолит» фирманы мурдорларында къурпгъан къурулуш организацягъа чакыргъандыла. Анда 10 жылы бек жууапты усталкада проаб болуп тургъанды. Бытырдан берисинде уа «Югстрот» фирмала да уруанды. Азаматны ары алгын ишгенге организациясы таматасы, анди уа фирманы генеральный директору Руслан Мазаев чакыргъанды: тоз иштели, ишине жууапты къаргъан жаш айгылы болмазлыгына шынганды.

де жашууну къурулуш бля байламы этгенди. Урунуу жолун кой къалуучулары къауунула башлагъанды. Кёбюсоре кон жаргъы ишлерге тошуп тургъан эсе да, ийир сайын лекциялагъа берип, университетини инженер-къурулуш факультетини бошанды.

Мастер, проаб, уастаканы таматасы, баш инженер болуп ишлеген жылларында Алий алгын иштин, жайшыдыргъан сыйауну уста хайырлангъанды, атлары кеп керек махтау бля айтгъан къурулушчулагъа къошулганды. Мини тауну тийресинде, Тирнауду, Нальчикде жашуу юйюлени, производство мекямыланы къурулушларына къатышды. Ол объектени жаланда аман бошангъан алай тын тюйюлдю, алай 16-атакты къолак юйю къурулушчулагъа болганын кезуиюню юсюнден а ол эчки ётхемленин эсегерди.

Алий Давешевни жаланда къуруу болуп ала аймамы болуп къалмагъанды. Жерулушчулары иштерини кезуилетуню амалларын табыуу, хайырлангъа кеп къыйын, заман къаргъанды. Жангырлыкъларына, ишине хайырлыкълыгын кетюроуна механизм жарадыргъанына шашгътыкъ къагъытланы 30 керек алгъанды. Алай адамны юйюрюнде өсген Азамат атасыны урунуу жолун сайлагъаны сый тюйюлдю.

«Мен» оюм этгенден, къурулуш бля керешу кертти да эр ишини ишди, - деп къошоле ол. - Туурула, «Чой уа окъуна билмеген», - деп бошдан билим эте бол-

де жашууну къурулуш бля байламы этгенди. Урунуу жолун кой къалуучулары къауунула башлагъанды. Кёбюсоре кон жаргъы ишлерге тошуп тургъан эсе да, ийир сайын лекциялагъа берип, университетини инженер-къурулуш факультетини бошанды.

Мастер, проаб, уастаканы таматасы, баш инженер болуп ишлеген жылларында Алий алгын иштин, жайшыдыргъан сыйауну уста хайырлангъанды, атлары кеп керек махтау бля айтгъан къурулушчулагъа къошулганды. Мини тауну тийресинде, Тирнауду, Нальчикде жашуу юйюлени, производство мекямыланы къурулушларына къатышды. Ол объектени жаланда аман бошангъан алай тын тюйюлдю, алай 16-атакты къолак юйю къурулушчулагъа болганын кезуиюню юсюнден а ол эчки ётхемленин эсегерди.

Алий Давешевни жаланда къуруу болуп ала аймамы болуп къалмагъанды. Жерулушчулары иштерини кезуилетуню амалларын табыуу, хайырлангъа кеп къыйын, заман къаргъанды. Жангырлыкъларына, ишине хайырлыкълыгын кетюроуна механизм жарадыргъанына шашгътыкъ къагъытланы 30 керек алгъанды. Алай адамны юйюрюнде өсген Азамат атасыны урунуу жолун сайлагъаны сый тюйюлдю.

«Мен» оюм этгенден, къурулуш бля керешу кертти да эр ишини ишди, - деп къошоле ол. - Туурула, «Чой уа окъуна билмеген», - деп бошдан билим эте бол-

Гемулары Азамат (ортда) Холаланы Аслан (сол жанында) эм Къайгырмазланы Алим бля кезуиле иштерини юсюнден ушакъ этеди.

мазла. Къалай усталыгъы да болсу, эр ишини кёлю хар затда жараргъа керекди. Юй жашууда окъуна адам аз торлю болумгъа тошемейди...»

Узакдан къаргъан назик саны Азаматны студент жаш сунардыла. Жуукулашсан жашуула кез къарамын билсен а, жылы кеп тюйюл эсе да, тынгылы сынау жыйшыдыргъа, оюму өслеген адам болганын аныгъарыкъсы.

- Аталарыбыз замандына къалай иш кёллюк, тирлик, кадалып керешу болганына сейир этерчады. Жарыгула, шендо, ишизилдик да бир жанындан къысылт, ашк адамла ишлерге артыкъ бек сыймайдиле. Бирле, не амал бля да кеп аха ишлерча, терх бай болурча жер изилетиле. Башкъа, эрничек болге чышоле ол. - Туурула, сыйлау табаргъа керешидиле. Жарыгула, терх жолгъа тошеунле да бардыла, - дей-

мат башхаланы юсюнден айтырга итгенди. Атасындан сора да, анда кепле ачыкъ айтханларыны, ишине эбине ийретгенлерины буюлуп билдиргенди. Артыкъда баш инженер Анатолий Фомичевге, проабла Биджанлы Эдикге, Ханов Мишашгъа ыласп этгенди.

Дегенде бир чертигим: бу жаш ишини кёлю бля жаратхон аны бля ётхемленген адамды. Бир керек окъуна башха усталык алам иш болур эди деген ашкъыла келмегини жашармай айтханды. Аллах къызгъанмысын, юйюр жашуу жаны бля да кууранды. Юй бийеси Газаланы Буллажыны къызы Зульфия (9-чу номерли школда устакъ) бля отуруу койуу къурагъандыла, къызчыкълары Жамиланы бля Айшатны ийнакълай жашайдыла.

ТАТЛЫХАНЛАНЫ Борис.

«ЗАМАНЫ» КОНКУРСУ

Аманлыкчыларга кыты жууун берирге Кючюфю? Жетерикди

Жарысуга, озган жылы сентябрь айында Черек РОВД-га таматалык этген Кюанаклыны Мустанган жашуу замансыз куулуун эди. Аны оруна келген Гуулданы Узейир, аманлыкчылары куулуулардан жоюлган негери иши андан ары бардыра, РОВД-га башчылык этип кыймылы болуруна, надраны сайлауга улуу эс бурды. Аны бу куулууга мен ботонда шокчула баш ишегени жаратама. Тамата класстаны окуучуларын, устаздары да жыйып этеди. Хар сорууга тынгы куулу берди. Кипала келтирип, окуугуз деп, кюоп да кетеди.

- Хай, биз барыбыз да бирге ишлейбиз. Районда болган хар иш бла бите да шагырайбыз. Ветеран советтин таматарлары да, дин жаны бла ишленген да, жаш адамдыны юйретирге кереклиши эс бурдыла.

- Дин дегенге, адамдарыбыз бир кызууу ислам бла кыты байлыкчы, юроттенге сиз кылай кырайсыз?

Мен азыл этгенден, жаш адамдыны исламга табынуулары жашуу жоруктагы бу зукукту этмедди, экстремизме айланп кетмесе.

- Ишчиле бла тутулганлагга милицияда кыны этмедди, тойгон кезууде да тюрбейле деген капалга жоруйдоле. Адам аллай зат кесин кылай кырууларга болуктуду?

- Аллай затга кеч структураларыны ишлерге тюрбейле этмедди. Бизни районда аллай ишле эсменгендеди. Башында айтылган законсуздук, артыкчылык этилсе да, ышануулукну телефонна

у да толтуруга хазырды. Бютоңдор от кезууде кеслерин усталыклары, хар нерлерин бедорууге улуу эс бурдыла.

- Ишигизе сизин артыкча да бек жарыстан не затды?

- Бусагатада районда бир улуу аманлыкча этилип, сагытхан зат хазна жокчу. Аллай биреуно кызыланына кыл ботонду а тынгысыз этеди. Жетирама мал урлау бек жарыстады адаманы, нек дегенсиз, тау элени халкыны асманлыкчыны магычылы бла баш келтирди. Аны себепти Черек РОВД да ишленген от торлоу аманлыкчылыкка ачы эс бурдыла, аланы азайтуучу мадарларын этмедди.

- Харкюнюк ишигизде бек магналны затха нени санайсыз?

- Бизни баш борчуубуз - районда жашаганыны сейрлерин эм кыркуусузукулганын кыруулауду. Ачыкыланмай кыалган хар аманлыкчылык кыймылыкты сынаганга эм аны жуулууларна психология жаны бла улуу заран салады. Аланы курууларга кыралны кылуудан келлигине ийнанмай башайдыла. Аманлыкчылагы кыты жууал берирге бизни кючюфю жетерикди. Аллай олнга бардыла. Жална аланы хайырлана билирге керекди, аманлыкчылагы кыты жорук жорешни бирден бардырырга тийишилик.

- Ишигизе ахшы мурастарларгыз да болура?

- Алыкы ишлей турганын себепти, сойгон ишиде ий жетишимге да жетерме, этген ахшы мурастарын да турла деп ийнанам. Адам жашууда, ишиде да бийиктик, ийликке итинирге керекди.

Ушаккы 10-чу класкыны октуучусу

БИТТИРЛАНЫ Лейла бардырганды. Кышхатау эл.

өлөшүмгө онг барды.

- Акыйбалык болмагын сабийлени бла жаш адамдыны илдеринде аманлык этгенге келмодуе? Ала бла кылайл профилактика эти бардыра?

- Бизни районда аллайл кеп тоюпдоле. Бир юч процент болура саулай аманлыкчылары санындан. Ала бла акыйбалык болмагын аны ишери жаны бла комиссия тохтатуусу ишлейди, шол бла, юйорле бла байламлыкны зат этмедди.

- Харкюнюк ишигизде бек магналны затха нени санайсыз?

- Бизни баш борчуубуз - районда жашаганыны сейрлерин эм кыркуусузукулганын кыруулауду. Ачыкыланмай кыалган хар аманлыкчылык кыймылыкты сынаганга эм аны жуулууларна психология жаны бла улуу заран салады. Аланы курууларга кыралны кылуудан келлигине ийнанмай башайдыла. Аманлыкчылагы кыты жууал берирге бизни кючюфю жетерикди. Аллай олнга бардыла. Жална аланы хайырлана билирге керекди, аманлыкчылагы кыты жорук жорешни бирден бардырырга тийишилик.

- Ишигизе ахшы мурастарларгыз да болура?

- Алыкы ишлей турганын себепти, сойгон ишиде ий жетишимге да жетерме, этген ахшы мурастарын да турла деп ийнанам. Адам жашууда, ишиде да бийиктик, ийликке итинирге керекди.

Ушаккы 10-чу класкыны октуучусу

БИТТИРЛАНЫ Лейла бардырганды. Кышхатау эл.

Футбол

«Биз торлеуно сакыйлабыз» деген улуу плакат бла келген эдиле футболну сойголе «Спартак-Нальчик» «Москва» команда бла ойнуна. Тобешуу шобат юон «Спартак» стадионда бордырылганды. Андан «Москва» турнир тободола «Чиркөө» жорде эди. Экиөөдө эсе, бизникиле болуулары у андан ити да осол болганды.

Эрттеден сакынган хорлам

Ойнуу ат тамыкыларын оюнуу спорткычы, кынокканы жанына этюп, аланы кыбайк эшилерге толтуруйтуймилери келроттенди. Москва, аны жаратмай, тагы ойнал, от мунуунан эрбир Александр Гонгаден эм шайрагыла тийиш болганды. Алай бизники олпкытай хайрапага аныла.

Бир кезектен «Москва» футболчулары голкипер Дени Раднин тынчынды бурды деп, алга эшюк урадыла. Ол кезууде

мери Самсонову Москва-Барриенто ойнуу бирини кезини азырача бузуктула этип жыйды. Аубир аны сары карточка келроттеди эм кынокканы кыбайк эшилерге таб шайрагандыра. Алай бизники аны хайрапагыны, заман бошайгы, колматта соторга кетедиле.

чырак болады. Болсада, голкиперизге кыбайк эшилерин бир-бири айткан эки чабуулгундан кырууларга толгашты. Былайда командобаны кыруулуучулар омад ойындагыла десек, эторюк болуу койдоле.

Леван Газаваны ойнарга чыкканын тобешууу тригиптен

карду, не башкалары гол уралайдыла. Аллай кезууде биринде Розенкову жанын кыноккун оудан кызыл карточка келроттеди. Барриентоу кытайды.

Оюн бошальгы жети минут кыалып, бизники Рижидну ойнууна Розенкову жанын кыноккун оудан кызыл карточка келроттеди. Кюанакдан команданы бу ойнуу юоюдон омон соргангагында, ол

«Бион командабызда чабуулгунда ойынан Адамов бу тобешууде жокчу, бир футболчуну алышы чыгарыгы керек болганды. Крончиди да нападкыйи оруна амылсаңдар саларгы тобешуу. Чабуулгун болмаса, хорлам кылай болуу» дегенди.

Кезууло ойнуу «Спартак-Нальчик» Рамекш хашарда «Сатурн» бла бардырылды.

ТАПКАХАНЛАНЫ
Аминат.
Сураты Т. СВИРЕНКО алганды.

РФ-ни чемпионатыны 9-чу турдан сора ТАБЛИЦАСЫ

Команда	О	Х	Тб.	Кь.	Т.	Оч.
1. «Спартак»	9	5	4	0	11-5	19
2. «ЦСКА»	9	4	4	1	15-8	16
3. «Зенит»	9	4	4	1	15-9	16
4. «Москва»	9	3	3	2	8-6	15
5. «Динамо»	9	4	2	3	9-9	14
6. «Крылья Советов»	9	3	4	2	7-4	13
7. «Локомотив»	9	3	4	2	8-7	13
8. «Химки»	9	2	4	4	7-7	11
9. «Томь»	9	2	5	2	10-11	11
10. «Спартак-Нальчик»	9	2	3	4	4-9	9
11. «Урал»	9	1	6	2	6-10	9
12. «Сатурн»	9	2	2	5	7-11	8
13. «Рубин»	9	2	2	5	4-9	8
14. «Уфа-Энергия»	9	1	5	3	8-9	8
15. «Амкар»	9	1	4	4	8-13	7
16. «Ростов»	9	1	4	4	8-13	7

Кермон

Кеп сейрлик затла бардыла

Кыбатыр-Малкыраны Миллет музейинде Жабагы Казыкано арага жоруктен кызыкка бла жашылкыла ишленген затланы кермончо ачыгыт.

көл баша затла да бардыла. Кермончо курууларга бие дикторуну затметиле Тетмоланы Фаризат улуу кыйын салганды. Кермончо

сы кесини ахшы ишлери, башламчылары бла да кен беллиди. Арада жюзден артык жаш бла кызык болгон усталыкчылары юйренеди. Аланы юйреткендер аларында республикада аттары айтылган белли алимиле, устазла, юкостону усталары, кылдан устала да бардыла.

Арага жорюп юйргенден кызыкчыла бла жашылкылар, макталууга тийишли колчаныла. Алай бек улуу сауга у алагы бир жерликтерини ыспаларыды.

ХОПАЛАНЫ Марзият.
СУРАТДА: сабийле кермонче миллет кийимлеге кырай турдыла.
Сураты автор алганды.

Ат адамны кыноккыды

Ахшы, Аппы 3-чо бетеди.

Халис айтханга кере, ол башчылык этен итпозорону шендоюу изилмерге кере жангырты ююн багысы 15-20 миллион евро турган кырулуш ишле башлангырыкыла. Аны проекти хазырды. Ол ишленсе, итпозоромда бир жолгы минг атны тутуп, юйретир олнга кырулалыкыла.

Энди атла тутууга башха кеден кырайдыла. Кырачайда эриширге сойгон, жыйлыкка тутхан жаша бардыла. Россей Федерацияны Президенти Кубогун «Кырачыл» ат заводдан Капулшаны Мароет алганды эди. Аны атасы Далхат да жокюп болду, эки жер Битеусоз рекорд салгыр эди.

Дербини улуу саугасын ююн Ростовда бардырылган эришмеледе Эркинланы Ахмат хорлоганды. Кызалы атла бедоруно усталарына у Эденеланы Алай, Мутоканы Махмут, Кысайланы Хасас Хусей санадыла. Ала атланы чарийшеге хазырылган энци улуу эс бурдыла.

Опгари атлары айтылган жаша да болушуп, бизни республикада да Гертюканы Тахир атла тутуп башалган эди. Алай бийлай магналны ишди кесип алына таманлагы

Ат адамны кыноккыды

ан кыйында. Тахирини тутуу атланы жангыра кыруу болганды. Аллай ат болганы ююенден бийик билим берген эл молк окуу юйлене студенттерине деп 1966 жылда босмадан чыккан «Практикум по коневодству» деген (автору эл молк итмуланы доктору А.С. Красников) kitap да айтылды.

Мында жегерге жаргаган таулу ажирин - Кысарланы - сураты окуна берди. Бийлик кызалы атла болганын аллай итпапалдан бир юнне кыламз ююн аланы жашууга кырайгыр олганы изилерге эмда табарга керекди.

Аны ююн бир 500 байтандан кырууларга жыйлыксы тутаргы да керек болуу. Биз специлистиле айтханга эди.

Мини айлангыра жаргаган, орус атны Улуу Ата журт урушдан сора тас эткен эдиле.

Аны Старожиловский заводда Тимирязев атла академияны алим Владимир Артемьев жангырханды. Ол жыймык жылы ичинде улуу иш бардырылган. Алимлени болушуклары бла таулу ат болганын да ёоол келген тёрлю билимча этерге болуктуду.

АЙКАЛАНЫ Владимир
МАМАЙЛАНЫ Алай.

Ат адамны кыноккыды

нарколок врачла. Россейде «женил наркотиклени» эркин сатарга не аздан да жарарлык тойлодо.

Нарколок бактыган адамданы оюмлары да алдыды. Марихуананы тартып башалган адам бирээден анысз болмайды.

Наркотиклени кыайсы торлоодо да адманы психикасын торлендиреди. Ол адам кылайл аманлык этерге да болуктуду.

«Женил наркотиклени» эркин сатарга деген оюму айтханла наркотикле сатычуладыла. Алай бла ала бийликларын кейбегире мурут этедиле.

КыМ-ни МВД-сыны пресс-службасы.

Карате-кёюшшкы

Майдалагы тийишли болуп

КыМ-ни жыйымдык командасында хорлогылганы кызуу.

Патигорск шахарда карате-кёюшшкыдан ЮЮФ-ну Биринчилиги болганды. Эришмеледе КыМ-ни командиасы да кытышанды.

Кесерлини аурулуккадан Биттирланы Айтмурат, Ахкайланы Аскер, Бёзаланы Руслан, Таймурат Луев биринчиле болганды. Герузаланы Ююп юкөмш майда алганды. Жаболаны Аджаболаны Акилад.

Автогонка

Жауун кыстау жауганына да кырамай

Нарткаша шахарны кытында талада автомобильчилени эришмелери болганды. Аланы КыМ-ни РОСТО-су, КыМ-ни оюму министрствонунда вневедомстволу охранны управленисында кызуулук этгенде. Нарткашада «Элбурс» спорт-техника клуб, «Докшуню» производстволу биригуу кыруурандыла. Автомобиль эришмелери же ЗАЗ, «Москвич»

ны управленисында кызуулук этгенде. Нарткашада «Элбурс» спорт-техника клуб, «Докшуню» производстволу биригуу кыруурандыла. Автомобиль эришмелери же ЗАЗ, «Москвич»

раман, Алтайланы Азамат, Дмитрий Ажибов, Андрей Памков, Артур Битов, Авед Азиев юкөчю жерге чыкканыла.

Жау спортчулары теремере Алтайланы Аксболот, Жаболаны Бисман, Артур Кармов эм Дмитрий Масколов юйретедиле.

ЖАБОЛАНЫ Акилад.

Шахмат

Усталыкчыларын кёргозтгендиле

«Аушгер» пансионатда Юг федеральный округу субъекттерини бек юкючю шахматчыларыны кытайып, Петр Кушухово юрметине атаган республиканы турчир бардырылганды.

Эришмелери баш саугасына - хрустал кубога эм чемпион сертификатта - Элиста шахматдан келген, ФИДЕ-ни устасы

Александр Кошкин тийишли болганды. Бирча очкола алып алчы жерлени уа кесери араары кытайып, Петр Кушухово юрметине атаган республиканы турчир бардырылганды.

Туринин «Самое юное дарование» деген саугасына Битурас эрм халкыла арага эришмеле ахшы юйрөмдөле болдурган Адам Капова беригенди.

Б. БЕРБЕКОВ.

анды. Аланы араларында алтын халыга бла оюула салынган миллет жарыкчыла ийи, чөпө агычанды кышыкчыла, эмче, дагыда ала кийик

Нальчикде жашаганы 41-жылдык тишюру, республикада экиөөр обшестволарыны бирини директору 2005-2006 жыллада законга бузуктулук эти, терек бачачылыкны айнытырга деп, субсидияла алып турганды. Алай бла РФ-ни бюджетине 1 миллион 392 миң сом заран тоюргенди.

Башха эл молк предпрятияны тинтенде да, оперативникле бюджетте аллай кеп заран тоюргенди зарны ачыкылап-анды. Предпритияны оюнуучусу шахтасы 850 миң сом кесини керужунна салганды.

Ол юн дагыда КыМ-ни ЭЛ молк эм аш-азык министрствосуну бёломоно на-

чалыны кыралны эки миллион омон ашаганы тохтайдыла. Экиөөр обшестволары Ол шартлага кере тинтуй ишле бардырылдыла.

«Женил наркотикле» да хатайдыла
Битеудуни саулук саклау организация бийдиргенге кере, наркотиклени кыайсы торлоодо да хатайды.

Алгач юйрөнкө болган адманы не акылы кылайды, не саулугу жокчу. «Марикуана тархан адманы саулугуна не аз да заран келтирмедди деп айтханла улуу жангылдыла.» дегенди

«Аушгер» пансионатда Юг федеральный округу субъекттерини бек юкючю шахматчыларыны кытайып, Петр Кушухово юрметине атаган республиканы турчир бардырылганды.

Эришмелери баш саугасына - хрустал кубога эм чемпион сертификатта - Элиста шахматдан келген, ФИДЕ-ни устасы

Александр Кошкин тийишли болганды. Бирча очкола алып алчы жерлени уа кесери араары кытайып, Петр Кушухово юрметине атаган республиканы турчир бардырылганды.

Туринин «Самое юное дарование» деген саугасына Битурас эрм халкыла арага эришмеле ахшы юйрөмдөле болдурган Адам Капова беригенди.

Б. БЕРБЕКОВ.

Шахмат

Усталыкчыларын кёргозтгендиле

«Аушгер» пансионатда Юг федеральный округу субъекттерини бек юкючю шахматчыларыны кытайып, Петр Кушухово юрметине атаган республиканы турчир бардырылганды.

Эришмелери баш саугасына - хрустал кубога эм чемпион сертификатта - Элиста шахматдан келген, ФИДЕ-ни устасы

Александр Кошкин тийишли болганды. Бирча очкола алып алчы жерлени уа кесери араары кытайып, Петр Кушухово юрметине атаган республиканы турчир бардырылганды.

Туринин «Самое юное дарование» деген саугасына Битурас эрм халкыла арага эришмеле ахшы юйрөмдөле болдурган Адам Капова беригенди.

Б. БЕРБЕКОВ.

Шахмат

Усталыкчыларын кёргозтгендиле

«Аушгер» пансионатда Юг федеральный округу субъекттерини бек юкючю шахматчыларыны кытайып, Петр Кушухово юрметине атаган республиканы турчир бардырылганды.

Эришмелери баш саугасына - хрустал кубога эм чемпион сертификатта - Элиста шахматдан келген, ФИДЕ-ни устасы

Александр Кошкин тийишли болганды. Бирча очкола алып алчы жерлени уа кесери араары кытайып, Петр Кушухово юрметине атаган республиканы турчир бардырылганды.

Туринин «Самое юное дарование» деген саугасына Битурас эрм халкыла арага эришмеле ахшы юйрөмдөле болдурган Адам Капова беригенди.

Б. БЕРБЕКОВ.

УЧРЕДИТЕЛЬ: Кыбатыр-Малкыар Республикасы Парламентына бла Правительствоу

Баш редактор
АТАААНЫ Жамал

РЕДКОЛЛЕГИЯ:
АЛИКАЛАНЫ Владимир, АППАЙЛАНЫ Музафар (баш редактору заместители), БЕШПАЙЛАНЫ Муталип (баш редактору заместители), БИТТИРЛАНЫ Аминат, КЫЛБАЙЛАНЫ Алай, ТЕСУЛАНЫ Хауа, ТОКУМАЛАНЫ Хусейн, ТОКБУЛАНЫ Борис (журналист секретар).

ТЕЛЕФОНЫ:
Редактору ирмбөлгөнү - 42-43-01. Баш редактору заместители - 42-38-21, 42-26-22. Журналист секретар - 42-46-85. Секретариат - 40-93-62. Корректор - 42-63-52

РЕДАКЦИЯНЫ БЕЛОМЕРИ:
Жамауат-поэтика жашуучу бөлүмө - 42-67-68, 42-04-02. Экономика бөлүмө - 42-46-73. Культурасы бөлүмө - 42-68-72. Социальны политика бөлүмө - 42-66-76, 42-27-59. Жашылкыла бла спорту бөлүмө - 42-26-39, 42-66-85. Предпритияны Психологияны рекламаны эм билдирүүчүлери бөлүмө - 42-37-34. Тиманачыны бөлүмө - 47-31-28. Букалтерлер - 28-88-39-65. Оператор - 47-28-88-39-65.

Редактура авторла бла кызгаты жорюмдөди. Кюл жамалгага рецензия этилгенде эм ала артка кырайтмында. Газете басмалыгын материалында айтылган оюмла редакцияны оюму бла келишимге болуктуду. Ала айтылганлар зар ап ююн. Россей Федерацияны басманы оюмду Законом тийишлиликте, материалды авторлары келери жуууламыда.

Редактура авторла 400 газет тигинден (машиная бла жазылган 50 бет) кетип алышы.

Газет Басмасы эм асылды информацияны эркинликтерин юруугу жаны бла Кыбатыр-Малкыар регион инспекцияда 1994 жылда 14-июнда регистрация этилгенде.

Регистрация номер - ИИ-0066. Издатель - 51532

Газетини басмасы КыМ-ни Культурасы эм информация коммуникация министрствосуну компьютер службасы жакыр эткенди.

Газет 1905 жылда Революция атлы республиканы позитивкомбинатта басмалыганды. Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, 33.

Газетини келерине талдыруу ююн КыМ-ни почта сыйлык федеральны Управленисы жууулады. Телефонна: 44-06-51, 49-71-59

Газетини рошнаны сагы ююн КыМ-ни «Ростелек» ахшюлер общество жуууламыда. Телефон: 42-69-34

Номерге графике кере 19 сагатада кюп салында. 20.00 сагатада кюп салынганды.

ГАЗЕТИНО ИМЕРИН
ЧЫГАРГАНЛА:
Бешпайланы Муталип - дедурный редактор; Кетеничканы Зульфия - жууула секретарыны заместители; Ахматланы Шахид, Аниданы Кулина, Зезаланы Лида - корректорла.

360000, Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, 5

Тиражи 3750 экз. Заказ № 1409